

י"ט אייר ה'תשע"ה 8.5.15

מגזין מס' 328

שבת פרשת בהר

קשר-שבועי מאת הרב יאיר קלב

המגזין מוקדש לעילוי נשמת בנימין בן משה ורחל

החיי כסנא

לבושי הנפש

תמליל בעיבוד קל מתוך שיעורי הרב קלב

לכל נפש יש שלושה לבושים, היינו שלושה כלי ביטוי בהם ועל ידם היא מתגלה: מחשבה, דיבור ומעשה.

לבוש המחשבה הוא בעצם שיחה שלי עם עצמי, כלי תקשורת המביא אל הגילוי את כוחות נפשי הפנימיים אל תוך הכרתי המודעת – המתחולל ברגשותיי ושכלי, בא לידי גילוי במילים. במחשבה כבר ישנן אותיות בעברית, בצרפתית או בכל שפה אחרת, כל אחד ואחד בשפתו. אותיות הן לשון גילוי. 'אתא' בארמית משמעותו ביאה, וכמו 'אתא בוקר' – 'בא בוקר', כלומר האותיות ענינן גילוי.

כשאני חושב אודות המתרחש בפנמיותי, פירוש הדבר שה'למעלה ממילים' בא לידי תרגום במילים. ומדובר בתקשורת אינטימית שלי עם עצמי, שהרי רק אני יודע מה קורה בתוכי. התחושות הראשוניות עצמן הן למעלה ממילים, לדוגמה: תחושת רעב, אהבה, כעס וכדומה הן תחושות אנושיות אוניברסליות, אבל כשהאדם גם חושב אודותן בינו לבין עצמו, באומרו לעצמו במחשבתו "אני רעב", "אני אוהב" וכו' – הרי שעל ידי מחשבותיו אלה הוא נעשה מודע לתחושותיו הפנימיות, "כל עם ועם כלשונו". כללו של דבר, התוכן הפנימי של כוחות ותחושות הנפש – מתגלה ובא לידי ביטוי במחשבה המילולית שלי עם עצמי. אמנם, אותיות המחשבה, בהיותן אותיות דקות מאד, נרגש בהן עדיין היטב חיותן של חוויות הנפש הפנימיות.

לבוש הדיבור לעומת זאת הוא כלי תקשורת שענינו התגלות שלי אל הזולת. אני מתגלה אל הזולת על ידי הדבור המבטא את הצפון במחשבותי. אולם בשל גסות אותיות הדיבור, הרי שהגילוי על ידן הוא באופן של "מגלה טפח מכסה טפחיים", ככל שהדבור מגלה כך הוא גם מסתיר. וכדוגמת המנסה להסביר את תחושת אהבתו באומרו "אני אוהב". כיצד ניתן להעביר במילים רגש שאין לו מילים. זה כמו להכניס את התחושה החיה אל תוך שק של מילים,

סד של אותיות. המדבר מעביר אכן מסר, ומגלה מידע מסויים, אבל בעצם העיקר, התחושה האישית שבפנימיותו, בדרך כלל אינה עוברת בדיבור. לכן הדיבור נקרא 'ים', כיון ששומעים בו רק את חיצוניות הדברים כשם שבים רואים רק את פני המים ולא את ריבוי הפרטים שבמצולות מעמקי הים. אלא אם מתרחש אצל האדם נס 'קריעת ים סוף' בנפש – אזי ה"דברים היוצאים מן הלב נכנסים אל הלב", המתבטא בהתפעלות רגשית הניכרת בדבריו עם כל העוצמות... אזי מגיעה האמת שלו אל הזולת וגם חודרת לפנימיותו. ובכל זאת, הגם שהדיבור כשלעצמו (ללא הנס של 'קריעת ים סוף') הוא בדרך כלל מסתיר, בכל אופן – מהווה הוא אמצעי תקשורת המעביר מידה ידועה של מסרים פנימיים אל הזולת.

ניתן ללמוד הרבה על האדם מצורת וניגון דיבורו, מסיגנונו ודרך השתמשותו בשפה. כיון שגם בשעה שאין הוא מתכוון לגלות, בכל זאת, ברצון או שלא ברצון, במודע או שלא במודע, בין כך ובין כך מגלה דיבורו לעולם מי הוא. האדם נחשף בכל פעם שהוא פותח את פיו ומדבר, צריך רק להקשיב טוב... שלמה המלך אמר שהאוויל מעיד על איוולתו בדיבורו. דיבורו מעיד עליו וכמו מכריז הוא מבלי משים "אני אויל", ומי שחד עין מבחין בזה... לבוש המעשה הוא כלי ביטוי נוסף של נפש האדם. כשם שהנפש מתלבשת ומתגלה אל הזולת ע"י הדיבור, כך מתגלה היא גם ע"י המעשים. גם ממעשיו של האדם ניתן ללמוד עליו רבות – שטחיותו או 'ירידתו' לפרטים הקטנים, שיחרור או כיווץ איבריו, אופן הילוכו ויציבת גופו וכו' מלמדים אותנו לא מעט אודות האדם העומד מולנו.

ומבאר בעל התניא כי לבושי המחשבה, דיבור ומעשה של הנפש האלוקית – אינם מחשבות ודיבורים ומעשים שלנו, כי אם של 'הנכון', האמיתי, הצודק, והבריא – כל אחד לפי מיטב הבנתו והכרתו בשלב בו הוא מצוי בחייו. ואם כן, כיון שאת עצמי איני יכול בשום אופן לרמות, הרי אני יודע בעצמי מתי אני 'מפשל'... כמאמר חז"ל "יודע איניש בנפשיה..." כי "נשמת אדם תלמדנו". ולדוגמה: כאשר יודע אני שיחסים בריאים עם הזולת תלויים בהפניית פנים ולא עורף, אזי מחייבת אותי הידיעה הזו להתאים את מחשבותי, דיבורי ומעשי כלפיו בכיוון של נתינה פנימית, השתתפות בצעריו וכו'. כואב למישהו? עלי להרגיש את כאבו, להיכנס קצת לנעליו. חוקי ההידברות בין בני אדם שהם כללי החיים של ההתקרבות זה לזה – כמו תובעים מאיתנו להקריב משהו מעצמנו. לא אני חשוב עכשיו, הענין הוא שחשוב עכשיו – סימנה של 'הפניית פנים' והתקרבות אמיתית היא נתינת הקרבן האישי, קרבן לשון קירוב...

לוח שיסורים

"לא רק קביעות בזמן אלא גם קביעות בנפש..." (אדמו"ר הזקן) - היינו שיש לקבוע עתים ללימוד התורה, ליצור 'דופק לימודי' קבוע, ביום ובשעה, עד אשר יגלה האדם כי, לאמיתו של דבר, התורה היא לחם חוקו ומזון הנפש...

בימים האלה מקיים הרב כלב שיעור שבועי קבוע מידי יום חמישי בשעה 20:30 במושב חמד שבמרכז הארץ. הכניסה לישוב בכביש (מס' 412) המוביל מבית דגן לאור יהודה, רח' הזית 83 בבית הכנסת שבחצר משפחת שרעבי. השיעור משודר בזמן אמת בשידור חי באינטרנט, באתרנו: www.tanyaor.com

התכנסות (כיבוד ושתייה קלה מ-20:00) במושב חמד, לפרטים נוספים: שי גרציק 052-4-446-144

[בכניסה למושב חמד - ישר עד הכיכר, בכיכר שמאלה לרח' הזית - לקראת סוף הרחוב, לפני הכיכר הבאה - הזית 83 מצד שמאל. חניה בשפע מאחורי בית הכנסת שבהמשך שביל הכניסה לחצר]

ביעור המחלוקת

השורש לפירוד ומחלוקת

מבואר בתורת החסידות, שהסיבה העיקרית למחלוקות וליריבויות בין אנשים וקבוצות, היא ההתנפחות האישית, שאינה מניחה מקום לזולת. כאשר אדם מרגיש את עצמו 'יש' ו'מציאות', עלול הזולת להיתפס כאיום על מציאותו. עצם העובדה שיש בעולם עוד מישהו מלבדו, יש בה כדי להפריע לתפיסת הישות העצמית שלו, וממילא הוא חייב למצוא בזולת מגרעות, כדי להבליט את נחיתותו לעומתו.

דבר זה מסביר את החומרה שבה רואה התורה את נושא המחלוקת ופירוד הלבבות. המחלוקת אינה סתם חטא, אחד מתוך שורה של חטאים אחרים, אלא היא מייצגת את תמצית הרע. ההבדל הבסיסי בין הקדושה לבין ה'סטרא אחרא' (הצד האחר – היפך הקדושה) הוא, שבעולם הקדושה יש התכללות הדדית וביטול הישות העצמית, ואילו ב'סטרא אחרא' שולטות הגאווה והישות, וממילא יש שם פירוד והתחלקות (כפי שאנו רואים בתיאור התורה על משפחות יעקב ועשיו: אצל יעקב, גם כשדובר על "שבעים נפש", הלשון הוא 'נפש', לשון יחיד, מכיון שהיו מאוחדים; ואילו בעשיו דובר על שש נפשות והלשון הוא 'נפשות', לשון רבים, שכן היו מפורדים בינם לבין עצמם).

הזולת מפריע

כל מי שיתבונן בסיבות האמיתיות של המחלוקות המוכרות לו עצמו, ודאי יבחין, שבדרך כלל לא הסיבות המוצהרות הן גורמי המחלוקת האמיתיים. על פי רוב המחלוקות נובעות מכך שמישהו חושב כי חברו מאיים עליו ועל שאיפותיו. נדמה לו כי האהדה או המעמד

שהזולת זוכה בהם מסכנים את מעמדו שלו, והוא חש צורך פנימי להשפיל את הזולת במסגרת התחרות (הדמיונית או האמיתית) ביניהם. כל הסיבות הגלויות והמוצהרות הן ההצדקות שהאדם מנסה למצוא לאחר מעשה כדי לשכנע את עצמו ואת האחרים בצדקת המחלוקת, אולם הסיבה העיקרית היא, כאמור, הישות העצמית הגואה.

נמצא אפוא, שרוב המחלוקות צומחות על רקע של שנאת חנם. מהי שנאת חנם? זו שנאה שאין לה סיבה מוגדרת, חוץ מעצם התחושה כי הזולת מהווה איום על המציאות והישות האישית. מה שקובע את אופייה ותוקפה של המחלוקת אינו מהותו של הזולת ומעשיו, אלא מידת הישות העצמית: ככל שהאדם יקר יותר בעיני עצמו וחש את עצמו למציאות גדולה יותר – כן יפריע לו יותר הזולת. הוא יבליט את חסרונותיו וימעיט מערך מעלותיו, וימצא אלף ואחת סיבות למה צריך לרדפו ולהשפילו. אבל הסיבה העיקרית היא, שעצם קיומו של הזולת מתנגש עם תחושת ה"אני ואפסי עוד" שלו.

דיכוי הישות העצמית

ליצר המחלוקת הזו אין תקנה אלא ביעור והעברה מן העולם. בעיה, אפילו חמורה, אפשר לתקן, על ידי טיפול בפרטי הבעיה; אבל כאשר עצם מציאותו של הזולת היא הסיבה למחלוקת – לזה אין תקנה. הדרך היחידה להתמודד עם בעיה זו היא על ידי דיכוי מוחלט של הגאווה האישית. הישות העצמית היא תמצית הרע, הסותר סתירה גמורה את כל מושגי הטוב והקדושה, ואין לה תקנה אלא ביעור.

זו הסיבה לעובדה המצערת שקשה מאוד להתגבר על

וכך אומרים גדולי החסידות על הפסוק בסוף מגילת רות: "וישי הוליד את דוד", כי המילה 'ישי' היא ראשי-תיבות של פסוק נוסף: "יחד שבטי ישראל". זה רמז, שכאשר תשרור אחדות בין כל שבטי ישראל, מזה ייוולד 'דוד' – הגאולה על ידי משיח צדקנו, שהוא מזרע דוד.

יצר המחלוקת. רבים וטובים נכשלים בזה, אף במחיר של הרס עצמי חסר היגיון. זאת, משום שבמחלוקת מתבטא עיקרו של הרע. רק לעתיד לבוא, כשיעביר ה' את רוח הטומאה מן הארץ, לא יהיו עוד קנאה ותחרות, פירוד ומחלוקת.

(מתוך העלון השבועי שיחת השבוע (

התחדשנו!
 בוטאו לבקר
 באתר המשודרג
 www.tanyaor.com

הסיפור השבועי

מעקב לילי

שעה ארוכה עמדו השלושה במרחק כמה מטרים מן האיש והקשיבו פעורי פה לתפילתו. לפתע פרץ האיש בבכי שהמס את לבם. אך דבר אחר הפליאם יותר מכול – נדמה היה להם כי אל קולו הצטרף פתאום קול נוסף! "ברור שלא מדובר בשודד דרכים אלא באיש מורם מעם", מלמל הרב, "אך מי הוא בעל הקול הנוסף ששמענו?"

בצאת האיש מן היער הפתיעוהו השלושה. "התנהגותך עוררה את חשדם של כמה מתושבי העיר ועל כן נאלצנו לתהות על קנקנך", פנה אליו הרב, כמתנצל. "עתה אנו יודעים שלא היה מקום לחשוד בך. אך אמור נא, של מי הקול השני ששמענו?"

האיש נראה נבוך מהשאלה וניכר בעליל כי לולא כבוד התורה לא היה משיב עליה. "זה זמן רב נוהג אני להתאבל על חורבן בית תפארתנו", אמר. "נראה שהדבר הסב נחת רוח במרומים ועל כן זכיתי שבכל לילה יצטרף לקינתי גם הנביא ירמיהו, שחזה וחוזה את מוראות החורבן".

הביטו בו השלושה בהשתאות. "אם זכית לכך, מדוע אפוא אינך מברר את סיבת המגפה בעירנו?", שאלו הרב. בתוך כך הוסיף ושאל: "ומלבד זאת, מדוע לעולם אינך בא להתפלל עם הציבור?!"

"מחר אבוא לתפילת שחרית ואענה על שתי השאלות גם יחד", ענה האיש ופנה לביתו.

למחרת בבוקר לא גרע הרב את עיניו מפתח בית הכנסת. הוא ציפה לבואו של האיש, שאך אמש נתגלה לו כצדיק נסתר. התפילה החלה בזמנה אולם הלה בושש לבוא. באמצע 'פסוקי דזמרה' הופיע מעוטר בטלית ובתפילין.

מגפה קשה פרצה באוסטראה, עירו של רבי שמואל אליעזר הלוי אידליש, המהרש"א. הרב ובית דינו גזרו על הציבור יום תפילה ותענית ועוררו את העם לשוב בתשובה. נוסף על כך קרא המרא דאתרא למי מהתושבים אשר ידוע להם על דבר מה הדורש תיקון, לבוא ולגלות את אוזניו על כך.

באוסטראה התגורר יהודי שקט ומסוגר, שחי את חייו בשולי החברה. האיש הדיר את רגליו בקביעות מבית הכנסת ומעולם לא נראה מתפלל עם הציבור. עד כה לא יוחסה לכך חשיבות מיוחדת, אך עתה, נוכח בקשת הרב, החליטו שניים מתושבי העיר להתחקות על האיש ומעשיו.

כעבור כמה ימים הבחינו כי הלה נוהג לעזוב בחצות הלילה את ביתו ולצאת אל מחוץ לעיר. עקבו אחריו עד היער שהקיף את העיר, ושם נעלם מעיניהם. השניים חזרו על עקבותיהם כשבלבם מתבסס חשד כי האיש משתייך לחבורת שודדים.

למחרת התייצבו לפני הרב ושיתפוהו בחשדם. "הלילה אצטרף גם אני אליכם ונעקוב אחריו פעם נוספת", הפתיעם הרב.

גם בלילה הבא חזר המחזה ונשנה. לקראת חצות יצא האיש מביתו ופנה לעבר היער, ונבלע שם בסבך העצים. "נלך אחריו", לחש הרב. פסעו השלושה בעקבות האיש. הוא נכנס פנימה, לעבי היער, עד שהגיע לקרחת יער קטנה. שם עצר, התיישב על סלע והדליק נר. אחר כך הוציא מכיסו סידור והחל לקרוא 'תיקון חצות' בהתרגשות גדולה.

"אכן, אולם אני נזהר תמיד שלא לדבר שום דיבור של חולין בעוד התפילין על ראשי וזרועי. נוהג אני בתפילין בכבוד הראוי, ועל כן נשתמרה בהן קדושתן. ואילו שאר המתפללים, אמנם יוצאים הם ידי חובת המצוה, אך מכיוון שהם מקילים ראש בתפילין ובקדושתן, בטלה מהן סגולתן זו".

הקשיב הרב ושמעו גם יתר הנוכחים את דברי האיש שהוסיף ואמר: "משום כך גם נמנעתי מלבוא אל בית הכנסת - שכן האנשים אינם נזהרים די הצורך בכבוד המקום, שקדושתו גדולה ונוראה. לא רציתי להיכשל גם אני בשיחת חולין בבית הכנסת, במיוחד לא בשעה שהתפילין עליי". כעבור רגע של שתיקה הוסיף: "לבי אומר לי, כי אם יתוקן ענין חמור זה - תיעצר המגפה". עד מהרה נפוץ דבר המעשה בעיר כולה וכל התושבים קיבלו עליהם להתחזק ביראת בית הכנסת ובקדושת התפילין. ואמנם בתוך ימים אחדים נעצרה המגפה. תושבי אוסטראה הוסיפו לקיים בקפדנות את אשר קיבלו עליהם, גם לאחר שהחיים חזרו למסלולם.

לפתע פתאום נשמע רחש בקהל ופחד בלתי מובן נפל על הנוכחים. המתפללים שניסו להביט באיש, שנעמד בפניה והחל להתפלל בדבקות, בלא שחש בנעשה סביבו, התמלאו חרדה ונאלצו להסיר ממנו את מבטם. כמה מהם אף יצאו אל מחוץ לבית הכנסת, כדי להרגיע את קצב פעימות לבם.

לאחר התפילה חלץ האיש את תפיליו וקיפל את טליתו. או אז שב להיראות כהרגלו - אדם מן השורה. "כעת נוספה עוד פליאה על שתי פליאותיי אמשי", אמר לו הרב, "מה גרם לפחד שהפילה הופעתך על המתפללים?!". הישיר האיש מבט אל הרב ואמר: "תורתנו הקדושה אומרת, 'וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך'; ופירש רבי אליעזר הגדול, 'אלו תפילין שבראש'. סגולתן של התפילין אפוא היא להטיל על רואיהן פחד ומורא. זו סיבת הפחד שנפל על המתפללים בראותם אותי מעוטר בתפילין".

"הלוא גם אני מניח תפילין מדי יום?!", תמה הרב.

(מתוך העלון השבועי **שיחת השבוע**)

עזרו לנו,
להמשיך בעשייה!

טל' 052-5675770

עמותת "תניא - מודעות עצמית ביהדות" צריכה את העזרה שלך!

”זאת התורה אדם” (במדבר יט', ד)

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשט הכתוב-’נגלה’) ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה-’נסתר’). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי ’נגלה’, ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

נקודות עיקריות בפרשת בהר

שמיטת השנה השביעית

ה' מצוה את משה בהר סיני לומר לבני ישראל: שנת השמיטה היא השנה השביעית לאחר שש שנות עבודת האדמה. את שנת השמיטה אנו מקדשים בשביתה מעבודת הארץ ובשמיטת (הפקרת) יבולי שנה זו הצומחים ועולים מאליהם ומותרים לכל. ה' מבטיח כי יבול השנה השישית יפרנס את ישראל גם בשנה השביעית ועד לצמיחת יבולי השמינית. המצוות בענין שנת השמיטה נוהגות רק בארץ ישראל:

ברכת השנה השישית

שואלת התורה: ”וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעית, הן לא נזרע ולא נאסוף את תבואתנו?!” ומשיב הכתוב: ”וציוויתי את ברכתי לכם בשנה השישית, ועשות את התבואה לשלוש שנים” (לשנה השישית, השביעית, וחלק מן השמינית עד אשר תנבוט התבואה החדשה).

שנת היובל

לאחר שבע שמיטות (ארבעים ותשע שנים) תחול שנת החמישים, שנת היובל. מלבד דיני השמיטה הנוהגים בשנת היובל כבכל שנת שמיטה, נוספים בשנה זו דיני יציאת כל העבדים העבריים לחירות וכן חזרת הקרקעות (מידי החוכרים) לבעליהן הראשונים. את שנת היובל מקדשים ביום הכיפורים בתקיעת שופר, ומכאן שמה של שנת החמישים – על שם השופר הנקרא יובל.

שמירה על חלוקת הארץ לשבטים

אדמות ובתים בארץ ישראל אינם ניתנים למכירה גמורה

כי אם לחכירה בלבד. בשנת היובל מסתיים על פי התורה תוקפן של עסקאות הנדל”ן (החכרת אחוזות, בתים וקרקעות). שווי הקרקע או הנכס בעסקאות החכירה נקבע בהתאם למספר השנים שנותרו עד שנת היובל, בה יחזרו הקרקע או הנכס לבעליהן המקורי [על פי חלוקת הארץ (בתורה) לשבטים]. והטעם לכך, אומרת התורה: **”כי לי הארץ, כי גרים ותושבים אתם עמדי”**.

אפשרויות גאולת נכסי הנדל”ן

בנוגע לחזרת הקרקעות, הבתים וכו' לבעלים הראשונים מפרטת התורה אפשרויות לגאולת הנכסים:

המוכר בית בעיר מוקפת חומה, באפשרותו לגאלו (לרוכשו בחזרה) עד תום שנה מהמכירה. אולם אם לא גאל עד תום שנה, אזי המכירה היא לצמיתות ואינה חוזרת אף ביובל.

שונה הדבר בנוגע לבית הנמצא בעיר שאינה מוקפת חומה, אותו ניתן לגאול בכל עת. ואף אם אינו נגאל, יחזור לבעלים בשנת היובל. דין זה מתייחס במיוחד בנוגע לערי הלוויים – שלעולם יוחזרו להם שדותיהם ובתיהם.

איסור נשך הריבית

התורה אוסרת הטלת ריבית על הלוואה. ה' מזהיר מפני ניצול חולשת הלווה הזקוק לכסף (אף אם ייתרצה הוא במצוקתו לשלם ריבית, מכל מקום הדבר אסור בתכלית).

דיני עבד עברי ועבד כנעני

יהודי אשר (בשל מצוקתו הכלכלית) נאלץ למכור עצמו לעבד, יקבל בבית הקונה, האדון היהודי, מעמד מיוחד:

אסור להעבידו בעבודות בזויות; עבודתו תהיה כעבודת פועל שכיר; ישוחרר עם משפחתו לאחר שש שנות עבודה; ובהגיעה שנת היובל, אף אם טרם מלאו שש שנים לעבודתו, יצא לחופשי חינם. לעולם אין לרדות בעבד עברי באשר בני ישראל הינם עבדי ה' ולא עבדים לעבדים. לעומתו, עבד גוי קנוי הוא בקניין הגוף ועבודתו מלאה ולצמיחתו. עבד זה אינו יוצא לחירות ועובר כנכס בירושה.

עבד עברי הנמכר לגוי

בסיום הפרשה מחזקת התורה שלושה ציווים אודותם כבר למדנו: איסור עבודה זרה על הבטיה השונים (כעשיית אלילים, פסל, מצבה או אבן משכית); חיוב שמירת השבת; יראת המקדש. יהודי שמצבו הכלכלי הירוד אילצו למכור עצמו לגוי תושב הארץ, יוצא גם הוא בשנת היובל. ועל כל פנים, על

חיזוק נוסף לשלושה ציווים

קרוביו מישראל מוטלת החובה להזדרז ולגאלו קודם שנת החמישים, בהתאם לשווי דמי השנים שנותרו עד היובל. ועל כל פנים, עד לגאולתו, מחוייבים אחיו היהודים לעמוד על כך שאדונו הגוי אינו מתעמר ורודה בו, ומנמקת התורה: "כי לי בני ישראל עבדים, עבדי הם אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים..."

חסידות היא השכלה אלוקית, ההשכלה שמוכיחה לאדם את קטנותו, ולאידך - עד כמה הוא יכול לרומם את עצמו.

(עפ"י 'היום-היום' י"ט אייר)

שאלת חכם

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

לעם ישראל?

"כי תאמרו מה נאכל" (ויקרא כ"ה, כ')

הבן החכם מבקש לדעת באיזו צורה תבוא הברכה האלוקית שמאפשר לבני ישראל לשבות מעבודת האדמה במשך שנה תמימה.

ברכת ה'

שאלתו של הבן ה'חכם' עמוקה עוד יותר: הברכה של מצוות השמיטה לא זו בלבד שהיא מעל לטבע, היא אף מנוגדת לגמרי לטבע. הלוא משנה לשנה נחלשת האדמה (זו אף אחת הסיבות לשביתת האדמה בשביעית, כדי לאפשר לקרקע לנוח ולצבור כח). נמצא אפוא, שבשנה השישית שרויה הקרקע בשיא חולשתה. כיצד ייתכן, שדוקא אז תצליח להצמיח תבואה לשלוש שנים!?

על כך באה התשובה, שזוהי ברכה מיוחדת מאת הקב"ה, שהאדמה שבדרך הטבע היא תשושה וחלשה, תצליח להצמיח תבואה לשלוש השנים.

כח הגאולה

ידוע, ששש שנות העבודה הן כנגד ששת אלפי שנות קיומו הנוכחי של העולם, ושנת השמיטה מקבילה לאלף השביעי. השנה השישית מסמלת אפוא את האלף השישי, שבו אנו חיים, שבסופו מתחוללת ביאת המשיח. נשאלת השאלה: איך ייתכן שדוקא בשיא החולשה וירידת הדורות, בסוף האלף השישי, נוכל להביא את הגאולה? על כך באה הבטחת הקב"ה, שעל ידי עבודת ה' מתוך מסירות נפש, למעלה מטעם ודעת, בסוף האלף השישי, ייתן לנו הקב"ה, בכחו האין סופי, את שפע הגאולה, ותיכף ומיד ממש.

(מתוך הספר "שלחן־שבת"

על־פי ליקוטי־שיחות' כרך כ"ז)

בפרשתנו עוסקת התורה בהרחבה בדיני מצוות השמיטה. בתחילה מפרטת התורה את דיני שנת השמיטה, ולאחר מכן היא עוברת לפירוט דיני שנת היובל. לאחר כל הפירוט של ההלכות מברכת התורה את מקיימי המצוות הללו: "ועשיתם את חוקותי... ונתנה הארץ פריה ואכלתם לשובע וגו'".

ואולם, אחרי כל זאת התורה כאילו 'נזכרת' בשאלה שעלולה להתעורר: "וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעית, הן לא נזרע ולא נאסוף את תבואתנו?". ומשיבה התורה: "וציוויתני את ברכתי לכם בשנה השישית ועשת את התבואה לשלוש השנים".

לכאורה, מקומה של שאלה זו בתוך דיני השמיטה, ולא לאחר הפירוט של דיני היובל. ועוד, הלוא ממש בפסוק קודם מופיעה ברכת ה': "ונתנה הארץ פריה ואכלתם לשובע", ומה מקום יש לשאלת "מה נאכל"?

האם יקרה נס?

עלינו לומר, ששאלה זו לא באה להביע תמיהה על עצם קיומה של מצוות השמיטה, שאילו היה כך, היתה אכן נכתבת בתוך דיני השמיטה. אלא כאן השואל הוא הבן ה'חכם', המוכר לנו מההגדה. בן זה מקיים את המצוות ואינו מערער עליהן חלילה. שאלתו מנסה לחשוף את התוכן ואת המשמעות הרוחנית של המצוה, ולכן היא מופיעה בסוף הפרשה (גם לאחר דיני היובל).

וזו שאלתנו: ברור שיתקיימו ברכות ה' "ונתנה הארץ פריה", אולם באיזה אופן יתקיימו – "הן לא נזרע ולא נאסוף את תבואתנו"?! האם הקב"ה יוריד לנו מן, כמו במדבר? ואולי יחולל ה' נס אחר לספק את המזון הדרוש

חסידות על הפרשה בהר

להחזיקנו ולהחיותנו, ולהושיענו תשועת עולמים.

(כתר שם טוב, עמ' סא)

התורה ניתנה בכדי להאיר את העולם פרשת בהר

שם פרשתנו, 'בהר', מזכיר את המעמד הנשגב של מתן תורה, תכלית העלייה, ואילו בפרשה עצמה מסופר על תכלית הירידה – יהודי שנמכר לשמש לעבודת אלילים.

ללמדך, התורה לא ניתנה לנו כדי לאפשר את המשך הישיבה במדבר, תוך התבודדות מהעולם; היא ניתנה כדי שנוכל להכנס להנהגה הטבעית של ארץ ישראל (דבר המאפשר גם את הירידה והנפילה שעליה מסופר בפרשתנו), והמטרה היא להאיר את החושך השורר בעולם בנר מצוה ותורה אור.

(לקוטי שיחות כרך יז עמ' 304)

עבודת ה' בגוף ובנפש כי לי בני ישראל עבדים (כה,נה)

בני ישראל נקראים 'בנים' ו'עבדים'. ההבדל ביניהם הוא:

עבדים – מצד הגוף. הגוף חייב לקבל על עצמו עול מלכות שמים, כעבד שמקבל את מרותו של אדונו.

בנים – מצד הנשמה (כשם שהבן נמשך ממוח האב, כך הנשמה באה מ"חכמה עילאה"). הנשמה עובדת את ה' מתוך אהבה ועונג, כבן המשמש את אביו.

(ספר המאמרים קונטרסים ב עמ' תעח)

זכות הכפירה בעבודה זרה גר ותושב וחי עמך (כה,לה)

איזהו תושב? כל שקיבל עליו שלא לעבוד עבודת אלילים (רש"י). הווי אומר: גם אם אין בידינו אלא זכות זו שאנו כופרים בעבודה זרה – חייב הקב"ה כביכול

בקרו אותנו באתר
www.tanyaor.com המחודש
 וגם ביו-טיוב ובפייסבוק:
 בלוגים מצולמים וניגונים (באיכות HD)

סדר התנ"ך

עודה ראשונה לנפשו

תניא
 מודעות
 עצמית
 ביהדות

YouTube f

שבת שלום!!!

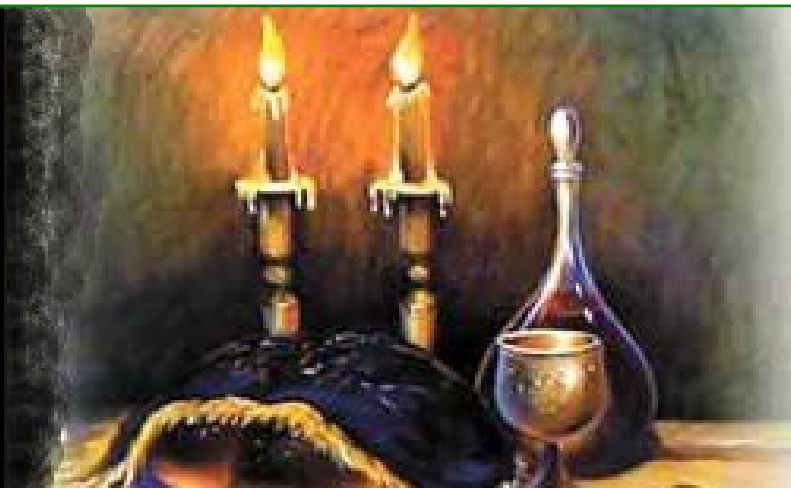
ליקוט, רעיונות, כתיבה ועימוד: חי דמארי
 כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר כלב
 להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו

tanyaor4u@gmail.com

הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל רך
 ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.

צאת השבת	הדלקת נרות	עיר (שעון קי"ז)
20:04	18:48	י-ם
20:07	19:04	ת"א
20:08	18:56	חיפה
20:06	19:05	ב"ש

נהנתם? העבירו הלאה, לזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.

נא לשמור על קדושת הגיליון